

Antoni Gościński

"Gregorianum", 50, 1969, nr 3-4 :
[recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 14/3-4, 411-412

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

XIV — 219 p. DM 115. Vansteenkiste przypisuje tej publikacji wyjątkowe znaczenie, a to dla następujących racji: 1) jest to pierwszy komentarz łąciński do całej Etyki, 2) chodzi o tekst dotąd nie wydany, 3) według pewnej tradycji dzieło to miało być redagowane w jakiejś mierze przez św. Tomasza z Akwinu.

Recenzje (s. 133—194).

Książki przysłane do Redakcji (s. 195—202).

46 (1969) fasc. 3—4

Fasc. 3 i 4, stanowiące jedną całość, wydane zostały in honorem A. R. D. Angeli Walz, O. P. Professoris emeriti. O. Anioł Walz urodził się 12 kwietnia 1893 roku w Basilei. W 1912 roku wstąpił do zakonu Dominikanów. Wyświęcony na kapłana został w 1918 roku. Tytuł lektora św. Teologii zdobył w 1919 r. W 1920 roku przybył do Rzymu na studia. Już w 1921 roku otrzymał doktorat z teologii i dyplom z paleografii i dyplomatyki, a w 1924 roku z archiwistyki. Od 1921 do 1969 roku był profesorem Anepticum. W latach 1935—1937 i 1941—1945 piastował urząd dziekana Wydziału Teologicznego Angelicum. Wydawał pismo Angelicum w latach 1934—1944, i *Analecta Ordinis Praedicatorum* w latach 1922—1926. Uczył historii Zakonu Dominikanów od 1921 do 1931, historii Kościoła od 1931 do 1964, prowadził kursy z patrologii od 1937 do 1950. Dużo pisał.

P. G. Gieraths, O. P., *Kirchengeschichte und Helsgeschichte* (s. 207—231).

B. Emmi, *La testimonianza mariana dell'Epitaffio di Abercio* (s. 232—302).

C. Vansteenkiste, O. P., *Theology in Craton's School* (s. 303—317).

P. Lumbreras, O. P., *De senectute Wuid Divus Thomas senserit* (s. 318—329).

P. Masson, O. P., *Le „Novum Mariae Virginis Psalterium”* (s. 330—335).

F. Von Gunten, O. P., *Sur la trace des inédits de Cajétan* (s. 336—346).

A. Huerga, O. P., *F. Suárez doctoris eximii, de ordinis praedicatorum indole iudicium* (s. 347—365).

A. Eszer, O. P., *Die Gemeinde von Cobruca am Dnestr und die II. Krim-Mission de Dominikaner* (s. 366—386).

J. Hamer, O. P., *Le Saint-Esprit et la catholicité de l'Église. Un des thèmes majeurs de l'Assemblée du Conseil oecuménique des Églises. Upsal, Suède, 1968 1968* (s. 387—410).

G. M. Schiphorst, O. P., *Cenni bibliografici sugli scritti del Padre Angelo Walz, O. P.* (s. 411—429).

A. Walz, O. P., *Bibliographiae susonianae conatus* (s. 430—491).

Indeks ogólny (s. 493—495).

Ks. M. Pastuszko

GREGORIANUM (Roma, Pontificia Universitas Gregoriana), 50 (1969), nr 3—4, ss. 718—755. Prawo kanoniczne, jako dyscyplina teologiczna (*El derecho canónico como disciplina teológica*). Luis Vela S. I.

Od soboru Watykańskiego położony został nacisk na studium Kościoła, jako instytucji zbawczej i sakramentalnej, a teologia dzisiejsza traktowana jest głównie, jako eklezjologia dogmatyczna. Dla Kościoła złożonego z ludzi i dla nich ustanowionego, zasadniczą więzią strukturalną jest prawo. Kościół działający w świecie musi mieć charakter

jurydyczny w najlepszym tego słowa znaczeniu. Wyrazem tego jest prawo kanoniczne, które stanowi jedną z dyscyplin teologii poprzez wspólny przedmiot materialny, jakim jest Kościół ujmowany jako sakrament. O tym trzeba pamiętać tak tworząc, jak i wyjaśniając prawo kanoniczne.

Istotną misją Kościoła jest przygotowywanie środków i warunków przy pomocy których człowiek może osiągnąć zbawienie, a zasadniczą funkcją prawa jest harmonizowanie czynów każdego z członków Kościoła tak w nim samym, jak i w postępowaniu z innymi, a przez to organizowanie życia w całości kościelnej wspólnoty. Taka koordynacja może być dokonywana tylko w ścisłym związku z teologią, jeżeli ma opierać się na zasadach sprawiedliwości, a nie improwizacji czy przywilejów. Także teologia moralna, jeżeli ma być realistyczną, musi koniecznie być jurydyczną. Teologia moralna i prawo kanoniczne wspólnie są dopiero podstawą teologii praktycznej. Prawo kanoniczne nie może odcinać się od aspektów teologii moralnej, jeżeli chce uniknąć czystego formalizmu, a teologia moralna musi łączyć się z prawem, jeżeli ma być skuteczną. Tak jak nierozdzielna jest cnota sprawiedliwości i cnota miłości, tak też nie rozdzielny jest porządek prawny pełen miłości od porządku miłości pełnym sprawiedliwości i ta harmonia formuluje dopiero prawdziwy Kościół.

Artykuł powyżej zaawizowany jest jedynym dotyczącym bezpośrednio prawa kanonicznego w roczniku 50 (1959).

Ks. Antoni Gościmski

GREGORIANUM, 51 (1970), nr 1, ss. 113—129. Teologia pastoralna systemu prawa kanonicznego (*Teologia Pastorale dell'ordinamento Canonico*). Peter Huizing S. I.

Autor zastanawia się nad problemem, w jaki sposób prawo kanoniczne, które z natury ma charakter wiążący całą wspólnotę wiernych, obowiązuje poszczególnych członków tej wspólnoty. Decyzje podejmowane autonomicznie przez władzę kościelną nie mogą determinować postępowania jednostek, które do zbawienia zostały powołane bezpośrednio przez samego Boga. Nie prawo kanoniczne nakazuje wiarę w Boga i tworzy całą postawę religijną jednostki, ale wiara i uznanie autorytetu leży u podstaw prawa. Prawo Kanoniczne jest niezbędne dla ustabilizowanego życia wspólnego, ale nie może być uważane za ostatnie słowo. Postawa religijna jednostki kształtowana jest przez wychowanie i nauczanie. To też oddziaływanie praktyczne i skuteczne prawa kanonicznego jest ważniejsze od jego wartości formalnych i ściśle prawnych. Należy wyraźnie podkreślać służbę duszpasterską prawa w stosunku do jednostki. Wspólnota kościelna powinna opierać się na tym, że każdy z jej członków dąży do zjednoczenia z Bogiem, a przez to do zgodnego życia z innymi.

GREGORIANUM, 51 (1970), nr 2—3, ss. 367—375. Miłość małżeńska a małżeństwo — „res facti” (*Amore coniugale e matrimonio — „res facti”*). Olis Robleda S. I.

W klasycznym prawie rzymskim podstawą małżeństwa była aktualna wola obu małżonków trwania w pożyciu małżeńskim. Małżeństwo istniało dopóki istniała wola utrzymywania wspólnego życia. Dopiero od Justyniana następuje rozróżnienie na małżeństwo *in fieri et in facto esse*. Podstawą małżeństwa staje się umowa oparta na raz wyrażonej woli małżonków. Z tą chwilą dopiero można mówić o nierozzerwalności małżeństwa. Ta bowiem choć wypływa z pozytywnego prawa Bożego,